

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

IZVJEŠĆE S TEČAJA
Critical thinking for all subjects and life
Lisabon, Portugal
21.7.2025. – 26.7.2025.

Prije dolaska u Lisabon nisam imala puno informacija o gradu, ali čim sam sletjela sam se osjećala kao kod kuće. Vrlo brdovit, pun strmih dijelova, pomalo je izazovan za hodanje, ali pun lijepih parkova i zanimljive arhitekture. Isto tako nisam znala što očekivati od tečaja o Kritičkom mišljenju, ali odmah prvog dana sam shvatila da moja učiteljica/imenjakinja zna što radi i u tome uživa.

Za uvijek prisutnu igru upoznavanja teacherica nas je izvela vani kako bi intervjuirali jedni druge i međusobno se predstavili, što je svakako bio lijep iskorak i predah od učionice, uz poklon tradicionalnog kolača Pasteis de Nata koji smo jeli razgovarajući u opuštenoj atmosferi. Po povratku u školu je predstavila razliku između kritičkog mišljenja i metakognicije kroz primjere, a mi smo svi rado sudjelovali u razjašnjavanju tih pojmova jedni drugima kao u pravom "scenariju" učenja u kojem su učenici u "centru". Potom nam je pokazala sve atrakcije u Lisabonu koje vrijedi vidjeti i dala preporuke o restoranima te nam je zadala domaći rad - pronaći grafit ili oglas koji u sebi sadrži predrasudu, slikati ga i napisati opis od pet riječi.

Drugog dana smo ponovili što smo zapamtili te smo krenuli raspravljati o metodama učenja i podučavanja koje odgovaraju najviše nama i našim učenicima. Nakon toga smo pogledali TED talk o savjetima uz pomoć kojih možemo poboljšati i njegovati vještinu kritičkog mišljenja te istraživali teorije učenja koje naglašavaju aktivno i interaktivno učenje kroz koje se informacije bolje pamte, usvajaju i šire.

Potom smo se spojili s drugom grupom koja je na tematski istom tečaju te odradili igru Scavenger Hunt u jednom od lisabonskih parkova. Saznali smo nešto jedni o drugima i o Portugalu zahvaljujući zadacima koji su bili koncipirani kao "escape room" i varirali su u težini i zabavi (primjerice, u jednoj "misiji" smo morali napisati ime tradicionalne glazbe u Lisabonu, što je prilično jednostavno, a u drugoj izabrati jednu široko prihvaćenu "istinu" o podučavanju u učionici i snimiti video s argumentima protiv).

Nakon predavanja sam se spustila do stanice za tramvaj 28 koji me proveo po cijelom gradu, nakon što sam čekala ukrcaj sat vremena na najgorem suncu. Potom sam se uputila do glavnog trga Praca do Comercio i istražila popularne ulice, popevši se na most do kojeg vodi lift Santa Justa i odakle se pruža pogled na Lisabon.

U srijedu smo nakon dolaska u školu pogledali neke rezultate aktivnosti koju smo odradili u parku te nas je teacher provela kroz aplikaciju Goosechase koja joj je poslužila za taj tip aktivnosti. Analizirali smo Bloomovu taksonomiju zaključivši da je previše rigidna i da učenici odrađuju i uče kroz različite tipove zadataka koji se međusobno preklapaju. U tu svrhu je svatko morao napisati pitanje koje zahtijeva kritičko mišljenje vezano za njihov predmet, a mi smo trebali napisati koje kritičke vještine takvo pitanje uključuje. Otkrila sam da mi se sviđa "why-why-why chain" jer na svaki odgovor postavlja pitanje zašto, a to je tehnika koju često koristim u razredu. Potom smo razradili Visible Thinking Routines strategije koje korištenjem postaju navike. Svaki par je dobio papir s primjerom jedne metode koju smo morali predstaviti kroz zadatak. Moja grupa je, primjerice, dobila tehniku "What makes you say that" pa smo izabrali sliku Edwarda Hoppera koju je ostatak grupe trebao opisati uz odgovaranje na naše pitanje What makes you say that? Bio je to zabavan i produktivan dan koji smo završili u dobroj atmosferi.

U četvrtak smo kao i obično ponovili čega se sve sjećamo od prethodnog dana i dovršili prezentacije svih škola. Potom smo imali zadatak brzo odabrati bolju opciju kroz aktivnost "this or that?" s pitanjima vezanim za učiteljski posao, npr. grupni ili individualni rad, kurikulum ili organizacija nastavnih sati po potrebama učenika. Nakon predstavljanja svojih odluka smo analizirali načine na koje smo do njih došli, referirajući se na postavke "brzog" i "sporog" mišljenja po Kahnemanu. Naša učiteljica je za nas uvijek imala isplaniranu aktivnost iznenađenja pa smo i ovog puta izašli vani u park gdje smo dobili primjere istinitih i lažnih vijesti čije smo naslove zajedno analizirali i objašnjavali naše zaključke. Potom nas je dočekao poklon - karta za Banksyev muzej koji je uvela na način da je pokazala grafit sličan Banksyevom pokazujući kako je lako zavarati publiku izloženu neprekidnim izvorima informacija i stimulusima. U muzeju smo dobili zadatak kritički promisliti sve grafite pa smo šetali s papirima i bilježnicama tražeći najdraži koji smo trebali predstaviti sutradan. Moram priznati da sam zbog zadatka u muzeju provela više od sat vremena i možda čak bila i pažljivija, mada dobro poznajem i cijenim Banksyev rad. Bila sam sretna što sam tu, ali i tužna kad sam ugledala neke izložke jer teško da ijedan njegov grafit može ikoga ostaviti ravnodušnim.

Za ručkom sam dovršila svoje bilješke i uputila se u daljnje otkrivanje Portugala, a za večeru sam upoznala najsimpatičnijeg konobara ikad, s kojim sam pričala o lokalnim

specijalitetima i uživala u netipičnom ambijentu budući da je restoran smješten na košarkaškom terenu.

Za početak našeg zadnjeg dana smo analizirali grafite koje smo odabrali kao najdraže u muzeju i dijelili naše dojmove. Riješili smo kratki test kritičkog mišljenja i komentirali odgovore na pitanja. Potom smo se koncentrirali na slike i AI te sam shvatila koliko je umjetna inteligencija daleko otišla i kako je nekad nemoguće zaključiti što je stvarno a što ne, što je samo po sebi zastrašujuće.

No dan smo završili u pozitivnom tonu s jezičnim igricama i aktivnošću "six thinking hats" kroz koju smo analizirali korištenje mobitela u školi. Isto tako smo spomenuli važnost komunikacije te se usmjerili i na neverbalne elemente prisutne u našim svakodnevnim interakcijama. U tu svrhu smo izašli u hodnik i odradili par aktivnosti u kojima nismo smjeli govoriti, npr. trebali smo se dogovoriti kako se poredati po visini, po veličini cipela i slično. Nakon toga smo dali svoj feedback tako što smo hodali od jedne točke do druge govoreći što ostavljamo iza sebe, o čemu još moramo promisliti i što nosimo sa sobom. Ja sam definitivno iza sebe ostavila ideju da je u Lisabonu vruće (budući da sam se smrzavala gotovo svako jutro barem do podne), još uvijek želim promisliti o načinima na koje ću uklopiti neke aktivnosti u nastavi i u Split nosim odlične ideje i sjećanje na divnu atmosferu grupe koju je vodila mlada i posvećena osoba puna želje za boljim i pametnijim sutra.

Po povratku u razred je Mira skratila sve važne stavke koje smo prošli na tečaju, podijelila diplome te smo se zajedno slikali. U Split se vraćam s osjećajem zahvalnosti, novim idejama i, naravno, najdražim kolačima Pasteis de Nata.